



SAŅEMTS

FINANŠU UN KAPITĀLA TIRGUS KOMISIJĀ

14. 03. 2010, plkst. 10:10

PASTS IERAKSTĪTS _____ KURJERS _____ FAKSS _____

Reģ. Nr. 1910, 3. l.p., PIELIKUMS _____

Reģistrēja S. Vilola _____

LATVIJAS REPUBLIKAS LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA
VALSTS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJA

Reģ.nr. 90002056949

Ventpils 53, Rīga, LV-1002, tālrunis: 67359128, fakss: 67359159, e-pasts: pasts@bti.gov.lv

Rīgā 16-03-2010 Nr. 15.2/478

Finanšu un kapitāla tirgus komisijai

Par bērnu un citu rīcībnespējīgu personu
tiesību un tiesisko interešu aizstāvību

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (turpmāk – inspekcija) rīcībā, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 5.pantā noteikto inspekcijas kompetenci bāriņtiesu darba uzraudzībā un metodiskās palīdzības sniegšanā bērna un citas rīcībnespējīgas personas tiesību un interešu aizsardzībā, ir Rīgas bāriņtiesas (turpmāk – bāriņtiesa) sniegtā informācija, ka nepilngadīgas personas, viņu vecāki un aizbildņi, kā arī rīcībnespējīgas personas un viņu aizgādņi aizvien biežāk bez bāriņtiesas atļaujas izņem no bērnu un citu rīcībnespējīgu personu kontiem naudas līdzekļus gan kredītiestāžu filiālēs, gan izmantojot norēķinu kartes.

Ievērojot minēto, informējam Finanšu un kapitāla tirgus komisiju (turpmāk – komisija) par inspekcijas rīcībā esošajām ziņām.

Nepilngadīgās [redacted] māte [redacted] no bērna konta [redacted] " no 2009.gada augusta līdz 2010.gada janvārim izņēma Ls 2000. Savukārt nepilngadīgās [redacted] māte [redacted] 2009.gada novembrī no bērna konta [redacted] izņēma EUR 6370, kas bija noguldīti, pārdodot nepilngadīgās nekustamo īpašumu. Papildus informējam, ka nepilngadīgā [redacted] tēvs [redacted] " 2008.gada nogalē vai 2009.gada sākumā izņēmis dēla [redacted] - mantotos naudas līdzekļus aptuveni Ls 170, iespējams kredītiestādē uzrādot bāriņtiesas lēmumu par mantojuma pieņemšanu un mantojuma apliecību.

Vienlaikus informējam, ka [redacted] (turpmāk – atbalsta centrs) darbinieks laika posmā no 2007.gada līdz 2009.gada beigām no nepilngadīgās [redacted] s konta izņēmis aptuveni Ls 2800.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma (turpmāk – Civillikums) 191.pantā noteikto vecāki pārvalda bērnu mantu ar aizbildņu tiesībām un pienākumiem. Turklāt saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 35.panta otrajā daļā noteikto ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā ievietota bērna aizbildņa pienākumus pilda šīs institūcijas vadītājs. Savukārt, vadoties no Civillikuma 262.pantā noteiktā, aizbildnis visās sava aizbilstamā lietās darbojas patstāvīgi, bet visos svarīgākajos gadījumos viņam jālūdz bāriņtiesas norādījumi. Vienlaikus, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 21.panta 9.punktā noteikto, bāriņtiesa, aizstāvot bērna mantiskās intereses, veic bērna mantisko tiesību aizsardzības pasākumus. No minētā izriet, ka jebkādas vecāku un aizbildņu darbības ar bērna mantu, t.sk. arī rīcība ar bērna naudas līdzekļiem, ir pieļaujamas tikai ar bāriņtiesas piekrišanu, kura izvērtē šādu darbību lietderību un atbilstību bērna vislabākajām interesēm, tādējādi nepieļaujot bērna mantas nepamatotu zudumu.

Ievērojot minēto, secināms, ka atbalsta centra vadītāja pilnvarotam darbiniekam bija nepieciešama attiecīga bāriņtiesas atļauja, lai no bērnu kontiem izņemtu naudas līdzekļus.

Papildus informējam, ka nepilngadīgā kas ievietota ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (turpmāk – institūcija), 2009.gadā no sava konta izņēmusi aptuveni Ls 1500.

Saskaņā ar Civillikuma 190. un 195.pantā noteikto nepilngadīgo bērnu manta, izņemot bērna brīvo mantu, atrodas vecāku pārvaldībā. Savukārt par bērna brīvo mantu uzskatāms:

1) viss, ko bērni ieguvuši ar savu personisko darbu vai ar vecāku piekrišanu patstāvīgi nodarbojoties kādā arodā, rūpniecībā vai tirdzniecībā u. tml.;

2) viss, ko vecāki no bērniem piederošās mantas nodod viņu brīvā pārvaldībā;

3) visa manta, kuru bērniem bez atlīdzības piešķirusi radnieki vai citas personas ar nosacījumu, lai bērni to pārvaldītu un lietotu patstāvīgi, izņemot mantu, kas piešķirta noteiktam mērķim.

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka minētie naudas līdzekļi nav brīvā manta, nepilngadīgā meitene nebija tiesīga izņemt no sava konta minētos naudas līdzekļus. Informējam, ka naudas līdzekļus pārvalda aizbildnis, proti, institūcijas vadītājs, saskaņojot attiecīgos jautājumus ar bāriņtiesu.

Vienlaikus informējam, ka 2009.gada rudenī aizgādne informēja bāriņtiesu, ka rīcībnespējīgā no sava konta 2009.gada vasarā izņēmusi aptuveni Ls 1000, par ko aizgādne uzzinājusi tikai tad, kad devusies uz banku no konta veikt pārskaitījumu par komunālo pakalpojumu apmaksu par rīcībnespējīgajai piederošo nekustamo īpašumu. Tāpat bāriņtiesa, saņemot aizgādnes norēķinu 2010.gada janvārī, noskaidrojusi, ka rīcībnespējīgais

... kopā ar aizgādni no
nekā Ls 1000.

konta gada laikā izņemuši vairāk

Saskaņā ar Civillikuma 356.pantā noteikto aizgādība pār pilngadīgajiem pakļauta attiecīgiem noteikumiem par aizbildnību pār nepilngadīgajiem, ciktāl šie noteikumi nerunā pretim sekojošiem. Turklāt, pamatojoties uz Civillikuma 358.pantā noteikto, garā slimie, kam trūkst visu vai lielākās daļas garīgo spēju, atzīstami par rīcības nespējīgiem un tiesiski nespējīgiem pārstāvēt sevi un pārvaldīt savu mantu un ar to rīkoties. No minētā izriet, ka rīcībnespējīgās personas nebija tiesīgas izņemt no saviem kontiem naudas līdzekļus. Tāpat aizgādnei lai izņemtu minētos naudas līdzekļus, bija nepieciešama bāriņtiesas piekrišana.

Ievērojot minēto, informējam, ka bāriņtiesa, konstatējot minēto bērnu un rīcībnespējīgo personu mantisko interešu aizskārumu, rīkojusies atbilstoši kompetencei un pieprasījusi no bērnu vecākiem un aizgādņiem paskaidrojumu par bērnu un rīcībnespējīgo personu mantisko tiesību aizsardzību. Vienlaikus bāriņtiesa vērsusies kredītiestādēs un kredītiestāžu asociācijā ar attiecīgu informāciju, kā arī veikusi citas darbības bērnu un citu rīcībnespējīgu personu tiesību un interešu aizsardzībā, lai turpmāk nepieļautu līdzīga rakstura nepilnības.

Vēršam uzmanību, ka inspekcija, ņemot vērā konstatēto pārkāpumu biežumu un nopietnību, nevar izslēgt iespēju, ka minētie gadījumi nav vienīgie, kad bērnu un citu rīcībnespējīgu personu mantiskajām interesēm nodarīts būtisks kaitējums. Līdz ar to inspekcija pauž satraukumu par citu līdzīga rakstura gadījumu pieaugumu, kā arī par bērnu un aizgādībā esošo personu turpmāko pienācīgu mantisko interešu aizsardzības nodrošināšanu.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma 5.pantā noteikto, ka komisijas darbības mērķis ir veicināt ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību, lūdzam komisiju izvērtēt sniegto informāciju un veikt attiecīgas darbības savas kompetences ietvaros, tādējādi nodrošinot bērnu un citu rīcībnespējīgu personu kā vismazāk pasargāto noguldītāju vislabāko tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Būsim pateicīgi saņemt komisijas sniegto informāciju par veiktajām darbībām bērnu un citu rīcībnespējīgu personu mantisko interešu aizsardzībā.

Priekšniece



L.Rieksta – Riekstiņa